

Radek Pěluha: Yu Dafuova raná tvorba a romantické pojetí literatury
(posudek oponentky)

Práce si klade za úkol zhodnotit rané povídky významného tvůrce moderní čínské literatury Yu Dafua a zamyslet se nad jeho řazením mezi „romantiky“, které je běžné v souborných pracích o čínské literatuře 20. století. Autor postupuje od vymezení širších kontextů a historických a biografických souvislostí k důkladné analýze dvou vybraných povídek, na nichž pak konkrétně ukazuje specifičnost Yu Dafuova „romantismu“.

Hledání odpovědi na otázku, jaký je Yu Dafuův romantismus, začíná poučeným představením možných vymezení pojmu romantismus v evropských souvislostech, v kontextu modernizující se Číny a vztahu k čínské sentimentální tradici a v návaznosti na některé proudy v japonské moderní literatuře. Hned v počátku tak autor ukazuje problematičnost nálepky „romantismus“; hovoří o podmíněnosti romantismu kulturním a historickým kontextem a formuluje přesvědčivé argumenty pro své ohledání Yu Dafuova díla v perspektivě možné definice „romantismu“.

Dále věnuje pozornost Yu Dafuovu životu a jeho vlastním názorům na povahu jeho tvorby. Biografické údaje, přebírané ze starší, nicméně dodnes nepřekonané práce A. Doležalové, mají význam v souvislosti s otázkou „autobiografičnosti“ Yu Dafuových próz.

Vlastní rozbor (s. 59 – 100) jsou založeny na důkladném čtení dvou dobře zvolených povídek, při kterém autor odkrývá jejich rozmanité významové souvislosti a nahlíží je v dobovém kontextu. Zde využívá také bohatou sekundární literaturu a vlastní interpretaci poměřuje názory různých současných badatelů.

V příloze jsou úplné překlady dvou analyzovaných povídek.

Práce je dobře vystavěna, otázky jsou kladeny způsobem, který vede k přesvědčivému výsledku, také zvolené argumenty jsou přesvědčivé. Jazyk je kultivovaný a zvolené formulace svědčí o tom, že autor má téma důkladně promyšlené. Oceňuji schopnost poučeně nahlížet Yu Dafuovo dílo a názory v kontextu západní a japonské literatury. Autorovi se také podařilo shromáždit a patřičně využít bohatou a reprezentativní sekundární literaturu.

Závažnější výhrada se týká pouze skutečnosti, že autor pomíjí možný vztah Yu Dafuova autobiografického přístupu k tradiční čínské vysoké literatuře. Stálo by za to alespoň stručně zmínit ztotožnění autora a jeho díla, jak jej chápe tradice vysoké literatury v Číně v návaznosti na Velkou předmluvu ke Knize písní. Vzhledem k tomu, že autor se hodně věnuje rozboru některých čínských pojmů, postrádám zde zamyšlení nad významem čínského neologismu langmang zhuyi – romantismus.

Další dílčí výhrady se týkají překladu některých slov a výrazů. Zejména tam, kde autor pracuje s různými možnými slovníkovými významy daného slova podle

mého názoru nebere dostatečný ohled na význam kontextové vázanosti daného jednoslabičného výrazu a zbytečně uvažuje irelevantní významové souvislosti (např. s. 35, pozn. 31 nebo s. 40, pozn. 38). Doporučila bych také zvážit některé překlady (s. 37 Huaigu zhe – spíše než „milovník starožitností“ člověk, který nostalgicky vzpomíná na minulost). Stoupence Kuomintangu bych váhala označit za „nacionalisty“, byť se tak běžně děje v české publicistice. Zvláštní problém představuje překlad titulu povídky Chenlun – souhlasím s rozbořením problematiky vidu, jak podává autor práce, ale zvolené řešení přesto nepovažuji za ideální, neb postrádá některé důležité významové konotace. Nejsem zcela spokojena ani s transkripcemi čínských titulů povídek a dalších výrazů (zdá se mi, že není zcela domyšlen problém, co psát dohromady a co zvlášť – viz např. s. 36: Huaixiang bingzhe a proti tomu Chunchao, Chunliu). Práci by prospělo, kdyby ji doplnil glosář čínských znaků. Mám pochybnosti o sjednocení transkripce japonských geografických názvů (Kyushu – Fudži). Za zcela ideální nepovažuji ani dlouhé citace ze sekundární literatury – místy by podle mého stačilo názor citovaného autora shrnout. V sekundární literatuře postrádám The Evolution of Modern Chinese Author Zb. Slupského, která podnětně řeší metodologický problém vztahu mezi vlastním dílem a autorovým explicitním přihlášením se k západním vzorům.

Výše zmíněné dílčí kritické poznámky nicméně nijak nezpochybňují skutečnost, že se jedná o výbornou práci, která si zaslouží nejlepší možné ohodnocení.

K diskusi předkládám následující otázky:

Jak vidíte souvislost mezi myšlenkou 詩言志 Velké předmluvy ke Knize písní a problematikou moderní autobiografie?

Je reálné, že by Yu Dafua ovlivnila křesťanská symbolika?

Jak se stavíte k Eganově interpretaci Chenlun coby ironie?

Praha, 30.5.2007

Olga Lomová